

Barraca 7 de La Farinera

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: La Farinera
Alçada: 317

Coordenades:

Latitud: 41.62594
Longitud: 1.89527
UTM Est (X): 407974
UTM Nord (Y): 4608835

Classificació

Número de fitxa 08179 - 127
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Modern Popular
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Parcialment esfondrada.
Protecció Legal
Observacions protecció: Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08178A008000860000OA
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dj., 18/04/2019 - 02:00

Descripció

Barraca de pedra seca situada en terres ermes de la Farinera. S'hi accedeix dels del Camí del Planet en direcció a la Farinera i en ple revolt després de travessar el torrent de cal Tomàs. S'ha de pujar pel marge, a mà dreta, resseguint un corriol que va d'un costat a l'altre del turó que ressegueix el camí de terra que mena a una feixa de conreu de cereals. La barraca està situada al costat sud-oest.

Es tracta d'una construcció aèria aïllada, parcialment enfonsada i recolzada per la seva part més inferior del mur orientat al sud-oest, en el pendent d'una feixa. És de planta circular, de 2,30 m de diàmetre interior. La porta, amb els muntants lleugerament inclinats, està orientada al sud-est, amb una sola llinda del tipus monumental. Mesura 1,20 m d'alçada per 0,55 m d'amplada màxima exterior i 0,45 m d'amplada a l'interior. Els murs tenen un gruix que oscil·la entre els 0,50 m i els 0,60 m. La coberta segueix l'esquema de la falsa cúpula, per aproximació de filades amb llosa de tancament central, però només se'n conserva una alçada màxima de 2,30 m ja que està parcialment enfonsada a l'interior de l'habitable. L'alçada del voladís és d'1,55 m. Està seccionada transversalment; la corona exterior, per la banda nord-est s'ha esfondrat, i deixa entreveure perfectament la tècnica constructiva, com si es tractés d'un tall estratigràfic. A l'interior, entrant a mà esquerra hi ha un cocó arran de terra que mesura 0,45 m d'amplada per 0,30 m d'alçada per 0,50 m de fondària. Conserva una espitllera orientada al nord-oest.

A l'exterior, arranat al muntant esquerre, hi ha un muret de 0,30 m d'alçada, fet de pedra que ressegueix la feixa amb una desviació que faria de mur clos (de la mateixa alçada) al davant mateix de la barraca. Probablement per evitar que l'aigua de pluja inundés l'interior de l'habitable.

Observacions:

Barraca inventariada per l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca, amb el codi número 6848.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en tines.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de

la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

Bibliografia

PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.

RECULL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.

RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.

SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.

SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.

SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.

SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

